

MSZ 1585:2016

Villamos berendezések üzemeltetése

e-on

A szabványról általánosan

Az MSZ 1585 - Nemzeti szabvány.

Magyar Szabványügyi Testület a szabványosításról szóló 1995 évi. XXVIII. Törvény alapján tett közzé.

A szabvány alkalmazása önkéntes. Választási lehetőséget biztosít – alkalmazás vagy mellőzés tekintetében.

Az E.ON alkalmazza a szabvány előírásait, több belső szabályozás is - pl. KFMU - erre épül.

Kapcsolási és
feszültségmentesítési
utasítás

Mire is vonatkozik a szabvány?

Villamos berendezések
üzemeltetésére

Illetve azok közelében
végzett minden
munkavégzésre

A törpefeszültségtől a
nagyfeszültségig

Ezek magukban foglalnak minden üzemviteli, munkavégzési
és karbantartási folyamatot.

Villamos üzemi és nem villamos üzemi munkákra is
vonatkoznak.

Szakkifejezések definiálása (lásd néhány fontosabbat)

Villamos berendezés magában foglalja az összes olyan villamos szerkezetet, amelyet a villamos energia termelésére, elosztására stb. szolgál.

lakóépületek, irodák világítási, fűtési, klíma, háztartási és hasonló fogyasztókészülékek

Épületvillamossági berendezés az épület tartozékát képező olyan 1000 V-nál nem nagyobb névleges teljesítményű berendezés, amit bárki kezelhet.

A háztartási és hasonló jellegű fogyasztókészülékek nem tartoznak ide.

Üzemi berendezés minden olyan berendezés, amely nem tartozik az épületvillamossági berendezésekhez.

Pl. kapcsolás, irányítás, felügyelet, karbantartás

Üzemeltetés magában foglal minden tevékenységet - villamos és nem villamos munkát egyaránt -, amely a villamos berendezés működtetéséhez szükséges.

Üzemi munka minden olyan villamos munka, amelyhez villamos jellegű kioktatás, vagy szakképzettség szükséges.

Nem villamos munka a villamos berendezés közelében végzett munka, pl. építés, ásás, takarítás, festés.

Üzemeltető az a szervezet, vagy személy, aki egy pontosan meghatározott villamos berendezés, vagy berendezéscsoport, illetve körülhatárolható berendezésrész üzemeltetési feladatkörét állandó jelleggel, vagy meghatározott időre ellátja.

Idegen az a személy, vagy szervezet, akinek nincs az adott berendezés; üzemeltetéséhez tartozó feladatok ellátásához szükséges szakismerete és üzemeltetői feljogosítása.

A szabvány a munkát végző személyeket csoportokba osztja be

Attól függően, hogy egy személy milyen képesítéssel (vagy anélkül) rendelkezik, meghatározza, hogy milyen jellegű munkát végezhet a villamos berendezésen vagy annak közelében.

I. csoport: A képzetlen személyek - semmiféle szakképzettséggel nem rendelkeznek és kioktatást sem kaptak.

II. csoport: Műszaki, de nem villamos jellegű kioktatást kaptak, vagy a tevékenységre feljogosító szintén nem villamos szakképzettségük van.

III. csoport: A kioktatott személyek. Villamos szakképzettséggel nem rendelkeznek ugyan, de az általuk végzendő munkák villamos veszélyeire kioktatottak.

IV. csoport: A villamosan képzett személyek

V. csoport: Munkáltatója által villamos munkák irányításával, vagy vezetésével megbízott villamosmérnök, vagy villamos technikus.

A szabvány a villamos berendezéseken végzett tevékenységekre különböző eljárásokat különböztet meg

- I. Üzemviteli eljárások** – pl. a kapcsolási műveletek
- II. Munkavégzési eljárások** – pl. a feszültségmentesítés
- III. Karbantartási eljárások** – pl. a fényforrás csere
- IV. Speciális munkák** – pl. a gallyazás

I. Üzemviteli eljárások

A szabvány ebben a fejezetben azokat a szokásos üzemviteli eljárásokat tartalmazza, melyeket a villamos berendezés felelőisének egyeztetésével lehet elvégezni. Ilyenek lehetnek

- Ideiglenes bekapcsolások - pl. üzemi próba előtti bekapcsolás
- Üzembe helyezések – üzemi próbát követően, feszültség alá helyezés
- Kapcsolási műveletek – két fajta lehet:
  1. üzemszerű kapcsolás
  2. munkavégzés célú ki- és visszakapcsolás

A kapcsolási műveletek helyi és távvezérléssel is történhetnek!
- Üzemszerű ellenőrzések
  1. mérések
  2. próbák
  3. ellenőrzések

II. Munkavégzési eljárások

Ez alatt azt értjük, hogy a villamos berendezés milyen üzemállapotában, hogyan, mi módon történhet munkavégzés.

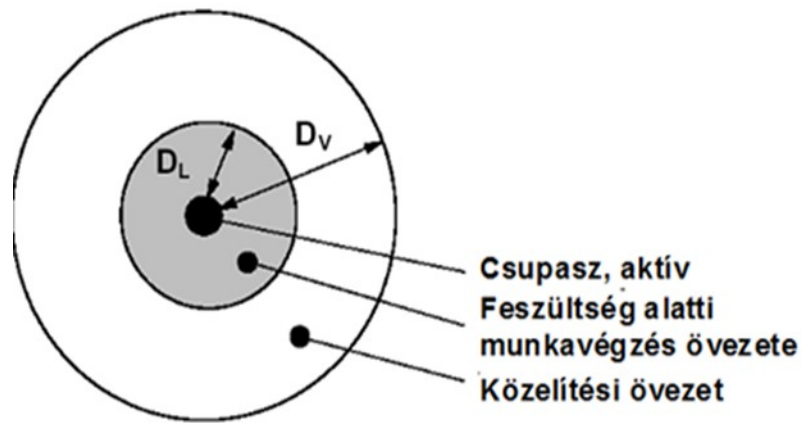
A villamos berendezésen munkavégzés történhet

1.) a berendezés feszültség alatti állapotában – szigorú személyi, tárgyi és szervezési feltételek mellett (pl. a szakmai képzettség mellett külön feljogosítás, illetve egyéb képzettség is kell, illetve erre a célra bevizsgált eszközök használata kötelező),

2.) vagy a berendezés un. „feszültségmentesített” állapotában (megjegyzés: a feszültségmentesített állapot nem azonos a berendezés kikapcsolt állapotával)

Amennyiben a berendezésen 3.) feszültség közeli munkát végzünk – védőtávolságokat kell tartanunk! (Pl. a kábel TV szerelők a berendezés feszültség alatti állapotában végzik a munkájuk nagy részét, ezért számukra nagyon fontos ezen övezetek ismerete.)

A feszültség alatti és feszültség közeli munkavégzés

Amennyiben a D_L távolságon belül végzünk munkát – feszültség alatt végezzük!

Amennyibe a D_V távolságon belül, de a D_L távolságon kívül végzünk munkát – a feszültség alatti berendezést megközelítjük!

A D_L és D_V távolságok feszültség szinttől függőek!

Egy példa - 1000 Volt alatti berendezés esetén	$D_L=0$	$D_V=300$ mm
22 000 Volt esetén	$D_L=220$ mm	$D_V=1500$ mm
132 kV esetén	$D_L=1100$ mm	$D_V=3000$ mm

Feszültség alatti munkavégzés

Feszültség alatti munkavégzés során a munkát végző személy testrészeivel, szerszámmal, szerkezettel, védő- vagy segédeszközzel szándékosan aktív részeket érint, vagy a feszültség alatti munkavégzés övezetébe hatol. (DL)

Ez miatt két fontos alapszabály vonatkozik a munkavégzésre:

A feszültség alatti munkát csak akkor szabad megkezdeni, ha a munka biztonságos végzéséhez szükséges személyzet, szerszámok, eszközök, biztonsági felszerelések a helyszínen rendelkezésre állnak.

A feszültség alatti munkavégzést ajánlatos úgy megtervezni és megszervezni, hogy a ténylegesen feszültség alatt végzett munka időtartama csak a szükségesre korlátozódjék. Ez azonban ne menjen a nyugodt és körültekintő munkavégzés rovására.

Feszültség alatti munkavégzés módszerei

Jelenleg 3 elfogadott munkavégzési módszer létezik

1. Távolból végzett munka: szigetelő rudakkal végzik a munkát.
2. Érintéssel végzett munka: szigetelő kesztyű és karvédő használatával, érintéssel végzett munka.
3. Potenciálon végzett munka: aktív részekkel azonos potenciálon, környezettől elszigetelten végzett munka.

Fontos szabályok:

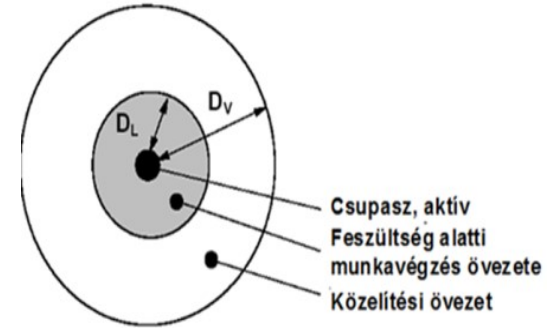
- A munka megkezdése előtt engedélyt kell adni a munkavezető számára.
- A helyszínen a munkavezetőnek mérlegelni kell a környezeti feltételeket.

Feszültség közeli munkavégzés

Minden olyan munka, amelynek során a munkát végző személy a testrészével, szerszámmal vagy más tárggyal, a feszültség alatti munkavégzés övezetének érintése nélkül behatol a közelítési övezetbe. (DV)

Feszültség közelében végzett munkának számít az a munka is, amelynél a munkát végző személy a szokásos körültekintés mellett nem tudja a közelítési övezetbe való behatolást biztonságosan elkerülni.

A munkahely (illetve a munkát végző személy) nincs ugyan feszültség alatt álló villamos berendezés közelében, de az a villamos berendezés, illetve szabadvezeték, amelyen a munkavégzés folyik, másik erőáramú csupasz szabadvezeték, vagy nagyfeszültségű szabadvezeték közelítési övezetében van (megközelíti, keresztezi vagy közös oszlopon van).

Feszültségmentesítés

Egy meghatározott sorrendben végrehajtott munkafolyamat, melynek során a villamos berendezés kapcsolata

- 1) minden lehetséges energiaforrással megszűnik,
- 2) és a feszültség alá kerülése meg van akadályozva.

A feszültségmentesítés lépései

1./ Leválasztás: a berendezés lekapcsolása.

2./ Visszakapcsolás elleni védelem: pl. lakattal való lezárás.

3./ A feszültség nélküli állapot ellenőrzése – feszültségkémlővel történik.

4./ Földelés és rövidre zárás!

5./ A közeli, aktív részek elleni védelem biztosítása.

III. Karbantartási eljárások

A karbantartás célja a villamos berendezés előírt állapotának megőrzése. A karbantartás lehet megelőző, vagy javító.

- Minden elvégezendő munkát a berendezés felelősének jóvá kell hagynia.
- A villamos berendezés érintett részét, valamint az irányító személyt ki kell jelölni.

A „karbantartási eljárások” fejezet tartalmazza

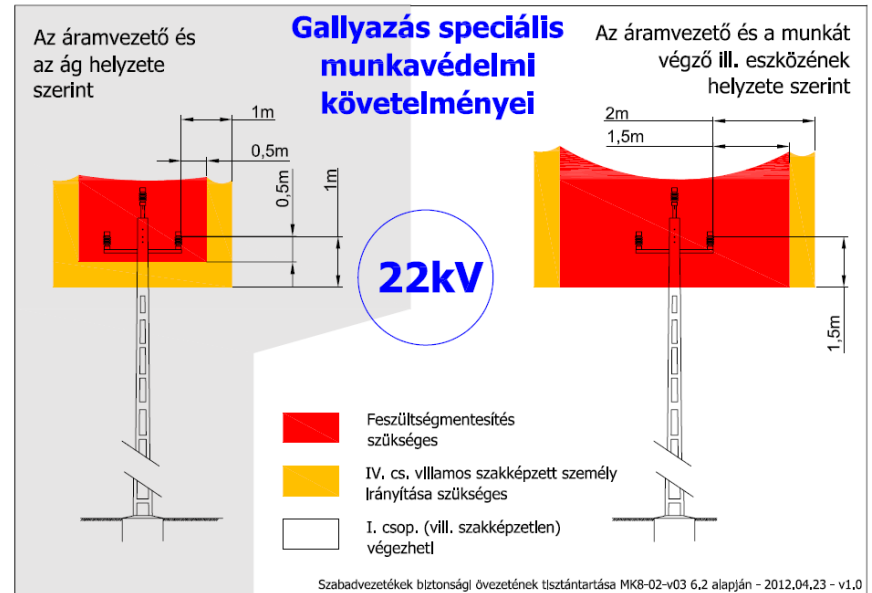
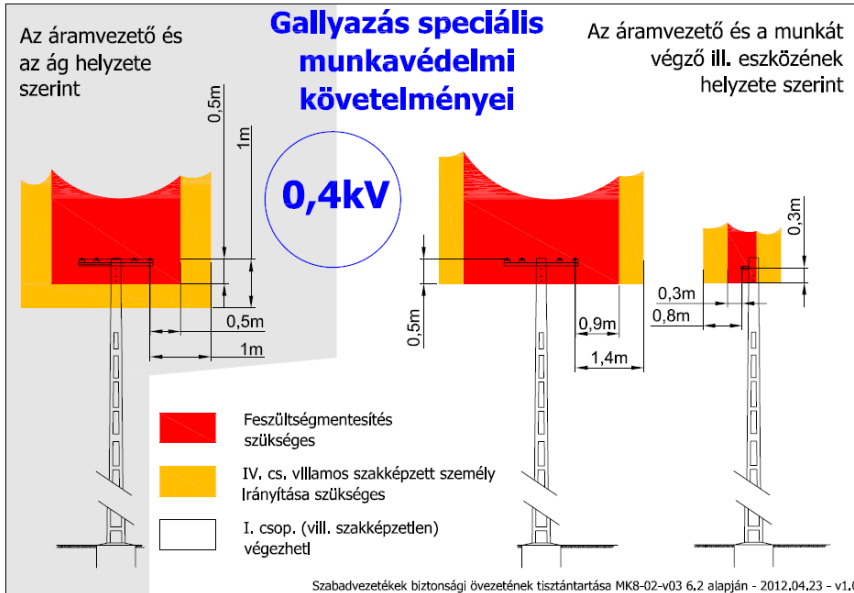
- Az általános előírásokon túl a személyi feltételeket.
- Javítási munkák alatt fellépő rendkívüli eseményeket és üzemzavar elhárítást.
- Az alkatrészek cseréjét (biztosító betétek, fényforrások és tartozékaik).

IV. Speciális munkák

1. Szabadvezetékekkel kapcsolatos munkák

1.1 Gallyazás

Feszültség szintektől függően a védőtávolságok betartása.

1.2 Oszlopra mászás, oszlopon végzett munkák

- Személyi feltétele min. 2 fő, akik közül az egyik a munkavezető.
- Oszlopmászás előtt, az oszlop állékonyság vizsgálatát el kell végezni.
- Oszloptípusnak megfelelő, előre kidolgozott módszerrel lehet oszlopra mászni.
- Oszlopra csak kiképzett, teljes testhevederzetben, leesés elleni védelemmel biztosítva lehet mászni.

2. Közcélú villamos berendezések

Fogyasztásmérők cseréjét feszültségmentesen és feszültség alatti állapotában is el lehet végezni.

Műszaki mentés, elsősegélynyújtás

Minden III., IV. és V. csoportba tartozó személy köteles a szabvány C.100-as mellékletében előírt műszaki mentési és elsősegélynyújtási tudnivalókat megtanulni és azokat szükség esetén alkalmazni.

- Az áramütött személy kiszabadítása:

Kisfeszültségen kikapcsolással vagy anélkül.

Nagyfeszültségen áramütött érintése, közeledése veszélyes, csak kikapcsolással szabad, melyet szakember végezhet.

Elsősegélynyújtás:

Az áramkörből kiszabadítást követően, minden mást megelőzően el kell kezdeni.

